

Utbildningsutskottets yttrande

1984/85:4 y

över motion 1984/85:1352 om mediaundervisning och mediaverkstäder

Till kulturutskottet

Utbildningsutskottet har den 12 mars 1985 beslutat att med eget yttrande överlämna motion 1984/85:1352 (s) till kulturutskottet för fortsatt beredning av ärendet.

Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till att avse den del av motionen som rör verksamheten i skolan.

I motionen erinras om förslaget i budgetpropositionen (prop. 1984/85:100 bil. 10) att med statliga medel stimulera kommunerna till att anskaffa datorutrustning och programvara för gymnasieskolans behov. Enligt propositionen bör sammanlagt 60 milj. kr. avsättas för detta ändamål under en fyraårsperiod fr. o. m. budgetåret 1985/86. Totalt beräknas ett utrustningsbehov för ca 700 datasalar. Motionärerna menar att denna satsning sker mot bakgrund av en explosionsartad utveckling på det informationstekniska området. Den tekniska utvecklingen på media- och dataområdet bör enligt motionärerna ses i ett helhetsperspektiv. Datateknikens sammanvävning med mediatekniken innebär att utvecklingen på området också är en viktig kulturpolitisk och utbildningspolitisk fråga. Åtgärder på området bör bl. a. ta sikte på massiva utbildningsinsatser. Motionärerna anser bl. a. att staten fr. o. m. nästa budgetår även bör anslå medel för att utrusta grundskolans högstudier, gymnasieskolorna och den kommunala vuxenutbildningen och landets folkhögskolor med mediasalar samt starta mediautbildning. I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av mediaundervisning och mediaverkstäder i skolor och kommuner.

Utskottet vill med anledning av motionen anföra följande.

För närvarande sker stora satsningar i ungdomsskolan för att möjliggöra en bred och allsidig undervisning på dataområdet. För grundskolans del har riksdagen beslutat att ett särskilt bidrag till kostnader för anskaffning av datorutrustning m. m. årligen skall avsättas under en treårsperiod med början budgetåret 1984/85 (prop. 1983/84:100, UbU 1983/84:18, rskr. 1983/84:222). För innevarande budgetår har 20 milj. kr. avsatts för ändamålet. För budgetåret 1985/86 avses oförändrat bidrag bli beräknat. I vad gäller gymnasieskolan har sedan budgetåret 1981/82 särskilda medel anvisats för statsbidrag till nyanskaffning av utrustning för dator- och mikrodator teknik i gymnasieskolan. Som framgår av det föregående föreslås i nu föreliggande budgetproposition en ytterligare satsning under de fyra närmast följande

budgetåren om 15 milj. kr. per år.

Jämsides med de nu redovisade insatserna pågår en omfattande fortbildning på området. Utskottet har inhämtat att ett mycket stort antal lärare har genomgått kurser i datalära och datorundervisning under läsåret 1983/84 och 1984/85. Antalet kursdeltagarveckor är under innevarande läsår drygt 10 000 (motsvarar 2 515 beviljade platser) av de ca 38 800 som genomförs totalt i samtliga ämnen. Det innebär att drygt en fjärdedel av all fortbildning i landet avser data och att data är det mest frekventa fortbildningsämnet.

Med det redovisade har utskottet velat peka på att statsmakterna gör de satsningar på området som bedöms vara möjliga mot bakgrund av det statsfinansiella läget. Då de statliga insatserna i princip har karaktär av stimulansåtgärder, förutsätts kommunerna å sin sida bidra med medel inom ramen för sina resurser för att förverkliga målsättningarna. Att med statliga medel utrusta högstadieskolor, gymnasieskolor och folkhögskolor med mediasalar i enlighet med vad som har förordats i motionen finner utskottet i nuvarande ekonomiska läge uteslutet.

När det gäller mediaundervisning vill utskottet göra följande kommentar.

Enligt bestämmelserna i läroplanen för grundskolan (Lgr 80) skall studier av massmedia förekomma på alla stadier i grundskolan. Härvid skall eleverna bl. a. skaffa sig kunskaper om massmediernas roll i samhället i samband med kritisk granskning av hur händelser, förhållanden eller problem framställs i dessa. I kursplaneavsnittet i läroplanen för gymnasieskolan (Lgy 70) anges som mål för ämnet bild att eleven genom undervisningen bl. a. skall fördjupa sina insikter i bildens och bildmedias funktion och betydelse för individ och samhälle. För ämnet samhällskunskap anges som huvudmoment bl. a. opinionsbildning och samhällsaspekter på datoranvändningen. Det sistnämnda huvudmomentet återkommer även i ämnet datakunskap, för vilket ämne kursplanen som mål bl. a. anger att eleven skall förvärva en helhetssyn på datoriseringens konsekvenser med hänsyn till såväl individ som samhälle. I vad gäller mediaundervisning vid folkhögskolor kan utskottet konstatera att särskilda medialinjer har inrättats vid flera folkhögskolor. Undervisningen har till väsentlig del inriktats på användning av radio och TV.

Utskottet finner det angeläget att den av motionärerna påtalade snabba informationsteknologiska utvecklingen uppmärksammas i skolans undervisning. Det förefaller naturligt att man härvid anlägger den helhetssyn på datatekniken och informationstekniken som motionärerna kräver.

Enligt utskottets mening bör motionen såvitt avser verksamheten i skolan inte föranleda någon riksdagens särskilda åtgärd. Utskottet föreslår sålunda att kulturutskottet med hänvisning till vad utbildningsutskottet nu har anfört avstyrker motionen i motsvarande del.

Stockholm den 19 mars 1985

På utbildningsutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Georg Andersson (s), Kerstin Göthberg (c), Birgitta Rydle (m), Helge Hagberg (s), Lennart Bladh (s), Göran Allmér (m), Pär Granstedt (c), Iris Mårtensson (s), Lars Svensson (s), Jörgen Ullenhag (fp), Margot Wallström (s), Ingvar Johnsson (s), Inger Koch (m) och Maj Kempe (vpk).

